

"DRAUGAS"

LITHUANIAN DAILY FRIEND
TERMS OF SUBSCRIPTIONS
One Year \$5.00
Six Months \$3.00
Three Months \$2.00
DRAUGAS PUBLISHING CO., INC.
1800 W. 46th St., Chicago, Illinois
Phone McKinley 6114, Estab. 1908

DRAUGAS

LITHUANIAN DAILY FRIEND

SECOND EDITION

ANTROJI LAIDA

Published and distributed under permit (No. 448), authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Chicago, Ill. By the order of the President, A. S. Burleson, Postmaster General.

KAINA 2 CENTAI
PRICE CENTS

CHICAGO ILLINOIS, SEŠTADIENIS, RUGSEJIS (SEPTEMBER) 27 D., 1919 M.
ENTERED AS SECOND-CLASS MATTER MARCH 31, 1916, AT CHICAGO, ILLINOIS UNDER THE ACT OF MARCH 3, 1879.

METAL-VOL. IV. No. 228

Gompers Apkaltina Plieno Kompanijas

Koronerio teisėjai nesuranda žmogžudžių

GOMPERS LIUDIJĄ PRIEŠ PLIENO KOMPANIJAS

Sako, darbininkai neturi jokių
laisvės teisių.

Washington, rugs. 27. — Vakar senato komitetas plieno dirbtuvių darbininkų streiko reikale išklausinėjo Samuelį Gompersą, Amerikos Darbo Federacijos prezidentą. Gompers pasakė senatoriams, kad darbininkai turi turėti balsą teisę nustatyti sąlygas, kuriose jie dirba.

Senatorius Kenyon paklausė, kokių išiešų darbininkai nori streikuoti.

Gompers atsakė: "Nori teisės būti išklausyti. Tai svarbiausias streikuojančių darbininkų reikalavimas. Darbininkai nori turėti teisę kalbėti su savo darbdaviais per musavus atstovus, turėti šiek tiek laisvės, nustatyti sąlygas, kuriose jie dirba."

Užginta darbininkams organizuotis.

"Teisė darbininkams organizuotis užginta; užginta visomis spėjomis, intaka ir plieno korporacijos turtu; užginta brutaliais ir neleistinomis priemonėmis."

"Pasakyta, jog didžiuliam streikuojančių darbininkų yra svetur gimė ir nenaturalizuoti piliečiai. Nėra abejonės, kad tas gali būti tiesa. Yra žinoma, jog didesnę plieno korporacijos darbininkų dalis yra svetur gimė. Bet tie žmonės šion šalin partraukti pačių kompanijų."

"Per visą eilę metų darbininkai buriavę sistematiniai iš Europos buvo vežami. Buvo dedamos pastangos tuo kelia

atšalinti iš darbo darbininkus amerikonus. Dabar kompanijos susilaukė vaisių iš savo darbų. Tos kompanijos apsielė su įstatymais valstyje, kurios šiandien apdraudžia jų reikalus."

Negirdėtos darbo valandos.

"Plieno korporacijos dirbtuvėse darbo valandos nepaprastai ilgos. Kompanijos nebūna pasitenkinusios, jei jos savo darbininkų neįlaiko darbe septynių dienų savaitėje, 365 dienų per metus. Kuomet dirbtuvėse daroma darbe atnašina, nuo dienos į nakties darbą, darbininkai be pertraukos turi išdirbti 24 valandas."

"Darbininkams organizuotis teisė knaustant uždina plieno korporacija."

"Gaujame atsiliepinį nuo darbininkų, katrie prašo mus pagelbėti jiems organizuotis. Bet organizavimui brutaliai sustabdo detektiniai ir agentūros kompanijų apmokamos. Daugiau 60 metų, privatinų detektivių agentūrų, veikiančių šioj šalyj, pasvėnčia laiką šnipinėti darbininkų tarpą kasyklose ir plieno dirbtuvėse. Tie detektiniai panaudojami kaip agentai provokatoriai, gundantieji darbininkus atlikti kokią piktą darbą, kad nutverti juos į savo nagus."

Darbininkai pavaromi už murejimus.

"Plieno industrijose darbininkai pavaromi nuo darbo už kalbėjimąsi apie organizavimąsi, arba už murejimus. "Privatiniai kompanijų apmokami detektiniai su atsidėjimu prižiūri, kur darbininkai samdys kokią nors sąsą susirinkimus. Salių savininkai tuojuos priverčiami nesamdyti

salių. Darbininkų mitingai išvaikomi. Susirinkusieji išblaškomi, stumdomi, dažniausia apmušami."

Gompers klausiamas pažymėjo, kad toms dienoms tokie atsitikimai įvyko McKeesporte. Su streiko pradžia, sakė Gompers, visi plieno industrijos darbininkų organizacijų ofisai varu uždaryta.

Dirbama prieš streiko pavykimą.

"Aš manau, tas daroma pasiremiant teorijai, jog minų susirinkimas gali pakelti botvarkę", pažymėjo senatorius Sterling.

"Aš nežinau teorijos", atsakė Gompers, "bet aš žinau tikslą. Tas daroma su tikslu neleisti lyderiams pasitarti su darbininkais pasekuningesniai vesti streiką."

"Tik išimtinai karės metu žodžio ir susirinkimų laisvės teisė gali būti suvaržoma. Bet tas neturi būti daroma privatinės korporacijos reikalais."

"Žinau, jog daugelį viešųjų autoritetų Pensilvanijos apskrėčiusio yra plieno korporacijos dominuojančioje direktyvoje."

Toliaus Gompers pasakojo, kaip darbininkų organizatoriai Pensilvanijoje persekiojami ir net žudomi.

Ant galo, Am. Darbo Federacijos prezidentas pasakojo, kaip jis prezidento Wilsono patariamais, mėgino pratesti toliaus streiko pakėlimą. Bet darbininkų spiriamų unijų atstovai nutarė paskelbti streiką, jei plieno korporacijos galva Gary atsisakys konferuoti su darbininkų unijų komitetu.

Gary atsisakė konferuoti ir įvyko streikas.

PASAKOJAMA, KAD S. VALSTIJOS BUS "JAPONŲ PROVINCIJA".

Patariama imties radikalių priemonių.

Washington, rugs. 27. — Kongreso imigracijinis komitetas aną dieną tyrinėjo japonų ateivystės šion šalin klausimą. Prieš ateivystę liudijo V. S. McClatchy iš Sacramento, Cal., ir Miller Freeman iš Seattle, Wash.

Jiedu pažymėjo, jog Japonija visais laikais peržengia šios šalies imigracijinius įstatymus, pasinaudodama, t. v., "dženteloniška sutartimi."

Tas reiškia, kad šion šalin įleidžiami apšvietesnieji japonai, bet ne darbininkai. Bet Japonijos vyriausybė nepildo tos sutarties.

Abudu liudininku ragino kongreso komitetą imties kitokios politikos šitai klausime. Patarė praveisti įstatymus, salig kurių šion šalin neturėtų būti įleidžiamas nei vienas japonas. Gi visi čia gyvenantieji turėtų būti deportuoti.

McClatchy pasakė, jog Pacifico pakraščiui Suv. Valstijoje japonų skaitlius nuolat didėja. Santikiai ir visas stovis taip keičiasi, jog laikui bėgant visas Suv. Valstijas prisieis

SURINKTA \$520 KUN. LAUKAČIO PRAKALBOSE.

Vakar vakare, rugs. 26, Cicero, Ill. buvo įvykusio, neseniai iš Lietuvos atkeliavusio svečio, gerb. Kun. Laukačio, prakalbos.

Prakalbose buvo labai daug žmonių. Su atsidėjimu susirinkusieji klausė gerb. svečio pasakojimų apie Lietuvą.

Susirinkta \$520 aukų Lietuvos mokyklų reikalams. Labai graži ir gausi Cicero lietuvių dovana savo Tėvynei.

MIESTO MAJORAS NESUTINKA SU ŠERIFU.

Vienas leidžia darbininkams turėti mitingus, kitas ne.

Pittsburgh, Pa., rugs. 27. — Allegheny pavieto šerifas buvo leides streikuojantiems plieno industrijos darbininkams turėti susirinkimus ir pažadėjo net savo globą.

Tečiaus miesto McKeesport majoras Lysle paskelbė, jog jis savo mieste uždraudys visokius darbininkams susirinkimus ar salės ar atviram ore.

Majoras sako, jog jis tuo žvilgsniu turės tokių teisių, kaip šerifas ir neleistų susirinkimų turėti darbininkams.

TRUKSTA JURININKŲ IR OFICIERŲ.

Gal bus apiešti manebrai.

New York, rugs. 25. — Viešmoliška Suv. Valstijų karės laivų joki vietos laivyno nuste be jokio pavartojimo karės tarnybai.

leista taip pat apie 5,000 ateivių. Japonų moterys čia, kaip tvirtinama, atkeliavusios neva "auklėjimo tikslais".

Freeman dar pasakė, jog čia gimusieji japonų vaikai turi teisės įsigyti nejudomas nuosavybes.

Vyriausybės paremiami.

Seattle gyvenoją japonų banką "Yokohama Bank", Freeman patarė kongresui padaryti tyrinėjimus, kaip vedamas tos banko, biznis.

Nes nuomonėjama, kad tos banko šerį turi ir paties mikados gimines nariai.

Taip pat yra aišku, kad ta banka stipriai paremia finansais japonus biznierių. Japonai krautuvinkai savo tarpe neturi konkurencijos ir jos nepakelia. Bet prieš japonų konkurenciją negali atlaikyti baltieji žmonės krautuvinkai.

Šiandio Pacifico pakraščiui nėra vietos sugryžusiems šios šalies kareiviams. Visokie bizniai apimti japonų.

McClatchy tvirtina, kad jei prieš japonų ateivystę nebūna pavarota priemonių, už 140 metų Suv. Valstijose bus 100,000,000 tik vieny japonų gyventojų.

Pirkite karės taupų mo ženklelius (W.S.S.).

Per vienerius metus, pasibaigusius praėjo birželio mėnesį, į Seattle įleista 5,170 japonų ateivių. Tame skaitlyje buvo 1,862 moteri.

Gi per visus kitus Pacifico uostus tais pačiais metais į

JURY PATEISINA KOMPANIJŲ SAMDOMUS GALVAŽUDŽIUS.

Nesusekė, kas nužudė Mrs. Sellens.

Pittsburgh, Pa., rugs. 27. — Allegheny Coal & Coke Company kasyklose, West Natrona, Pa., streikuoją darbininkai. Praeito rugpjūčio 26 prie kasyklų susirinko būriai streikininkų. Kompanijū nusamdyti kasyklų sargai čia šaudyti į susirinkusius.

Nužudyta angiekasių organizatorė Mrs. Fannie Sellens ir streikininkas Joseph Strazalecki.

Darbininkai turi prirodyti, kad darbininkų organizatorė nužudė kasyklų sargai be jokios provokacijos iš darbininkų pusės.

Tečiaus vakar ten koronerio teisėjai paskelbė savo ištarne, jog organizatorė žuvusi nuo paklydusios kulipkos šaudymo metu pakilus riaušiams. Tada žmogžudis nežinomas.

Vienu žygin tie patys teisėjai pagyrė Allegheny pavieto šerifą, kuris su nolumu gina kompanijų savastį.

Taip yra šioj valstijoj su darbininkų likimu.

Laivas truksta reikalingo skaitliaus jurininkų ir oficerų. Patirta, kad mažai vyrų įstoja tarnybon karės laivynu. Taip pat žymus skaitlius oficerų rezignuoja.

Matomai, bus apiešti kasmetiniai radens ir žiemos, Atlantiko laivyno manebrai.

RUGSEJO 27, 1919.

Chicago. — Gražas oras šiandien; vakare ar rytoj laukia atnašai; rytoj šaltai.

Anglijoje Pakelta Generalis Geležinkeliečių Streikas

ANGLIJA GALI PALIESTI BADAS.

Vyriausybė turi paruošti kariuomenę.

Londonas, rugs. 27. — Anglijoje pakilo generalis streikas ant visų geležinkelų. Streikas paliečia apie milijoną darbininkų.

Sustojus geležinkelų traukinių važinėti, suprantama, bus pertraukti darbai kasyklose, dirbtuvėse ir visur kitur.

Salį gali paliesti badas.

Kuomet geležinkeliečių streikas prasiplatins pilnai, tuomet sustos įvairios salys ir dirbtys.

Ilgas laikas geležinkelis

darbininkai nerimavo. Svarbiausias jų reikalavimas buvo — didesnė užmokestis. Vyriausybės atstovai visokomis galimomis priemonėmis tildė darbininkus, davė jiems pažadėjimų. Bet galų-gale darbininkai neteko kantrybės ir pakilo atviron kovon. Atmetė vyriausybės pasiūlymus.

Geležinkeliečių streikas Anglijoje ankštai suristas su radikalių gaivalų varoma kampanija. Yra pastangų pakeisti šalies konstituciją, praveisti kaip ir kokių sovietų valdžios formą.

Vyriausybė turi paruošti skaitlingą kariuomenę. Neg iš milžiniško streiko gali pakilti smūžimai ir dar kas tokio aršesnio.

Nauja Era Katalikams Suv. Valstijose — sako Kardinolas

SUV. VALSTIJŲ VYSKUPŲ SUVAŽIAVIMAI ĮVYKS KAS METAI.

Pastarojo suvažiavimo tarmai bus paskelbtos viešai.

Washington, rugs. 26. — Vakar čia pasibaigė Suv. Valstijų katalikų vyskupų suvažiavimas, kuris tęsėsi dvi dienis. Per tedi dieni aptarta katalikų veikimo darbas ateityje.

Anot kardinolo Gibbons'o, suvažiavimas tai pradžia naujos eros katalikų Bažnyčioj šioj šalyj.

Sulig paties Šventojo Tovo nuro, tokiu suvažiavimu Suv. Valstijų vyskupai turės kasmetai paskirtose vietose ir paskirtuoju laiku.

Veikiantysis komitetas.

Suvažiavime išrinkta veikiantysis komitetas. Komiteto nariai: San Francisco arkivyskupas Hanna; Philadelphia arkivyskupas Dougher

ty; St. Paul arkivyskupas Dowling; vyskupas Canevin iš Pittsburgh; vyskupas Molloy iš Rockford; vyskupas Russell iš Charleston, S. C.; ir vyskupas Schrembs iš Toledo.

Šitas komitetas įsteigs šioj šalyj biurus: edukacijos, spaudos ir literatūros, socialės tarnybos, užsienio ir naminių misijoms ir pasauliniams katalikų draugijoms.

Komitetas turės atsakomybę prieš katalikų valdžią ir bus direktuojamas vyskupu.

Bus paskelbta viešai.

Pastarojo vyskupų suvažiavimo nutarimai trumpoj ateityj bus paskelbti viešai iš pamokslinių visose bažnyčiose formoje pastoralio (gaudytojinio) rašto. Tas raštas bus patvirtintas parais vyskupu, dalyvausiu suvažiavime. Rašte be kitko bus palieštos šių dienų problemos ir paraginamas tikinčiųjų visomet atkreipti savo dėmą į Katalikų Bažnyčios autoritetą.

BETHLEHEM PLIENO KOMPANIJA EINA PRIEŠ DARBININKUS.

Bus ir tenai paskelbtas streikas.

Bethlehem, Pa., rugs. 26. — Bethlehem plieno kompanijos prezidentas atsisakė matyties ir tarties su savo darbininkų atstovais. Tad streiko komitetas ir čia paskelbė streiką. Streikas prasidės ateinančių pirmadienį ryte.

Paminėta čia kompanija nepriguli prie plieno korporacijos. Jos įstaigos dirba apie 50,000 darbininkų. Ipradžin jos nepalietė generalis streikas. Buvo manoma, kad kompanija sutiks gražiuoją tarties su darbininkais.

Bet pasirodė, kad ta kompanija žengia plieno korporacijos pėdomis.

WAUKEGANE REIKALAUJAMA KARIUOMENĖ.

Waukegane, Ill. pavieto ir jo miesto autoritetai kreipėsi į gubernatorių Lowden, kad šis pasistyt kariuomenę į Waukegan užtikrinti ramybę aplink American Steel and Wire Co. dirbtuvę, kur streikuoją darbininkai.

Su gubernatoriaus patarimu liepta to pavieto šerifui paimti porą šimtų ar daugiau pagelbininkų ir, kol yra galima, apsieiti be kariuomenės.

ANGLIJA KONTROLIUOJA MAISTUI KAINAS.

Londonas, rugs. 26. — Anglijos vyriausybė paskelbė, jog ji paima kontrolėn kainas žuvims, vaisiams ir daržovėms.

Kitos rūšies maistui kainos jau seniau kontroliuojamos.

Susirgo Prezidentas Wilsonas

SUSIRGĖS PREZIDENTAS PERTRAUKIA KOLIONĘ.

Wichita, Kan., rugs. 27. — Prezidento ir jo partijos specijalis traukinis vakar ryte buvo apsisojęs šale šito miesto, kur buvo prezidentas laukiamas.

Bet iš traukinio pranešta, jog prezidentas Wilsonas susirgęs ir nutarta pertraukti jo kelionę. Paskiau pranešta, jog prezidentas tuojuos keliauja Washingtonan, kur galės ramiai atilsėti.

Kaip prezidento personalis sekretorius Tammly, taip gydytojas Grayson tvirtina, jog prezidentui nesama pavojaus.

Sako, perdaug persidirbęs ir

sutampęs nervus taip, kad naktimis negalys miegoti. Ilga kelionė traukiniu, kasdien sakymas kalbų suardė sveikatą prezidentui taip, kad šiandien jam ilgas laikas prisieis ilsties arba ir iškelauti į šiltes vandenis.

Gydytojas Grayson štai ką skelbia:

"Prezidentas Wilsonas susirgo nuo persidirbimo. Nė veikumas nuo jo neatstojo nuo praeito balandžio, kuomet ji Parvyžiūje palietė infliuza. Tečiaus jo sveikatos stovis nėra pavojuje. Bus reikalinga jam atilsėti tam tikrą laiką."

Prezidentas su savo kalbomis plenavo atlikti 10,000 mylių kelionę. Iš to 8,200 mylių atliko ir susirgo.

"DRAUGAS"

LITHUANIAN DAILY FRIEND
Published Daily Except Sundays by
DRAUGAS PUBLISHING CO., Inc.
1800 W. 46th St., Chicago, Illinois.

TERMS OF SUBSCRIPTION
One Year \$5.00
Six Months \$3.00
Three Months \$2.00
Advertising rates on application
At NEWS-STANDS 2c A COPY

LIETUVŲ KATALIKŲ DIENRASTIS

"DRAUGAS"

Elia kasdien išskyrus nedidelius.
PRENUMERATOS KAINA:
Metams \$5.00
Pusmetiui \$3.00

Prenumerata mokoma išankstina. Laikas skaitosi nuo užrašymo dienos ne nuo Naujų Metų. Norint permainyti adresą visada reikia prisiųsti ir seną adresą. Pirmą geriausia siųsti išpažint krasoje ar ekspresu "Money Order" arba įdėdant pinigų į registruotą laiška.

"DRAUGAS" PUBLISHING CO.
1800 W. 46th St., Chicago, Ill.
Telefonas McKimley 6114

LIETUVŲ KATALIKŲ DIENRASTIS

LIETUVŲ KATALIKŲ DIENRASTIS

LIETUVŲ KATALIKŲ DIENRASTIS

LIETUVŲ KATALIKŲ DIENRASTIS

LIETUVŲ KATALIKŲ DIENRASTIS

LIETUVŲ KATALIKŲ DIENRASTIS

LIETUVŲ KATALIKŲ DIENRASTIS

LIETUVŲ KATALIKŲ DIENRASTIS

LIETUVŲ KATALIKŲ DIENRASTIS

LIETUVŲ KATALIKŲ DIENRASTIS

LIETUVŲ KATALIKŲ DIENRASTIS

LIETUVŲ KATALIKŲ DIENRASTIS

LIETUVŲ KATALIKŲ DIENRASTIS

LIETUVŲ KATALIKŲ DIENRASTIS

LIETUVŲ KATALIKŲ DIENRASTIS

LIETUVŲ KATALIKŲ DIENRASTIS

LIETUVŲ KATALIKŲ DIENRASTIS

LIETUVŲ KATALIKŲ DIENRASTIS

LIETUVŲ KATALIKŲ DIENRASTIS

LIETUVŲ KATALIKŲ DIENRASTIS

LIETUVŲ KATALIKŲ DIENRASTIS

LIETUVŲ KATALIKŲ DIENRASTIS

LIETUVŲ KATALIKŲ DIENRASTIS

LIETUVŲ KATALIKŲ DIENRASTIS

LIETUVŲ KATALIKŲ DIENRASTIS

LIETUVŲ KATALIKŲ DIENRASTIS

LIETUVŲ KATALIKŲ DIENRASTIS

LIETUVŲ KATALIKŲ DIENRASTIS

LIETUVŲ KATALIKŲ DIENRASTIS

LIETUVŲ KATALIKŲ DIENRASTIS

LIETUVŲ KATALIKŲ DIENRASTIS

LIETUVŲ KATALIKŲ DIENRASTIS

LIETUVŲ KATALIKŲ DIENRASTIS

LIETUVŲ KATALIKŲ DIENRASTIS

LIETUVŲ KATALIKŲ DIENRASTIS

LIETUVŲ KATALIKŲ DIENRASTIS

LIETUVŲ KATALIKŲ DIENRASTIS

LIETUVŲ KATALIKŲ DIENRASTIS

LIETUVŲ KATALIKŲ DIENRASTIS

LIETUVŲ KATALIKŲ DIENRASTIS

LIETUVŲ KATALIKŲ DIENRASTIS

LIETUVŲ KATALIKŲ DIENRASTIS

LIETUVŲ KATALIKŲ DIENRASTIS

LIETUVŲ KATALIKŲ DIENRASTIS

LIETUVŲ KATALIKŲ DIENRASTIS

LIETUVŲ KATALIKŲ DIENRASTIS

LIETUVŲ KATALIKŲ DIENRASTIS

LIETUVŲ KATALIKŲ DIENRASTIS

LIETUVŲ KATALIKŲ DIENRASTIS

LIETUVŲ KATALIKŲ DIENRASTIS

LIETUVŲ KATALIKŲ DIENRASTIS

LIETUVŲ KATALIKŲ DIENRASTIS

LIETUVŲ KATALIKŲ DIENRASTIS

LIETUVŲ KATALIKŲ DIENRASTIS

LIETUVŲ KATALIKŲ DIENRASTIS

LIETUVŲ KATALIKŲ DIENRASTIS

LIETUVŲ KATALIKŲ DIENRASTIS

LIETUVŲ KATALIKŲ DIENRASTIS

LIETUVŲ KATALIKŲ DIENRASTIS

LIETUVŲ KATALIKŲ DIENRASTIS

LIETUVŲ KATALIKŲ DIENRASTIS

LIETUVŲ KATALIKŲ DIENRASTIS

LIETUVŲ KATALIKŲ DIENRASTIS

LIETUVŲ KATALIKŲ DIENRASTIS

LIETUVŲ KATALIKŲ DIENRASTIS

LIETUVŲ KATALIKŲ DIENRASTIS

LIETUVŲ KATALIKŲ DIENRASTIS

LIETUVŲ KATALIKŲ DIENRASTIS

LIETUVŲ KATALIKŲ DIENRASTIS

LIETUVŲ KATALIKŲ DIENRASTIS

LIETUVŲ KATALIKŲ DIENRASTIS

LIETUVŲ KATALIKŲ DIENRASTIS

LIETUVŲ KATALIKŲ DIENRASTIS

mo tarybos pirmininką G. Herbertą, kurį sąjungos prezidentą E. Bonneau, skurus siu-
vėjų sąjungos pirmininką A.
T. Lortie; javų darbo sąjungos
P. Beaulie. Buvo dar daugelis
kitų.

Po šitos įžanginės dienos,
pašvėtos apeigoms ir formalis-
kumams, tikrasis suvažiavimo
darbas prasidėjo penedėly, 22
rugsėjo. Suvažiavime viešpa-
tauja rimta pirmynėigos ir
tvarkos dvasia.

Fabrikantų Vaka- rienė.

Serodos vakare Chicagoje
viešbutyje Congress Hotel bu-
vo pilno fabrikantų vakarie-
nė. Mūsų laikraštis, žinoma,
neturėjo savo atstovo tame
piniguočių susirinkime, todėl a-
pie jį gali pranešti tik iš antrų
rankų.

Paprastai galingų asmenų
pietuse ar vakarienėse buva ir
kalbų prie valgyto. Tos kal-
bos kadaise išreikšia tikrąją
galinčių mintį ir jų upą. Tą vi-
sia naudinga žinoti kovojan-
tiesiems su jais.

Teko patirti, kad Serodos
vakaro surinkime pilno fa-
brikantų pasakė tris žymias
kalbas. Illinois Steel korpora-
cijos vice-prezidentas Teodo-
ras W. Robinson visą savo kal-
bą suvedė į tą, jog dabarti-
nis pilno streikas esąs kenks-
mingas darbininkų laisvei, nes
keturi milijonai susiorganiza-
vusius darbininkų nori pri-
versti dvidešimt penkis miljo-
nus nesusiorganizavusių ap-
sieti taip, kaip nori susiorga-
nizavusieji.

Is p. Robinsono kalbos išei-
ty, kad darbininkai visai ne-
turi organizuotis, bet tai yra
klaida. Gyvenimas aiškiai pa-
rodė organizacijos naudą ir
reikala. Tai-gi tą kalbą atsi-
mūnė darbininkai galėtų su-
prasti, kad reikia organizuoti-
si tiems, kurie dar nėra susi-
organizavę.

Toje vakarinėje taip-gi kal-
bėjo stambus kasykų savininkas
F. S. Peabody. Jis prido-
dino, kad būtų nenaudinga,
jei viešpatija paimtų nuosavy-
bės visas kasyklas. Apie tą da-
lyką mums gal atsis kalbėti
kada nors plačiau.

Svarbiausią vakarienės pra-
kalbą pasakė Charles M.
Schwab, Bethlehem Steel Co.
savininkas, užtatai vadinamas
Beldžaus žvaigždė. Jo kalba
buvo vienais juokais, bet po
laiko juokais žymai ir rimtybė.

P-nas C. M. Schwab sakė,
kad visos nelaimės išnyktų jei
butų sąžiningas užmokestis ir
sąžiningas darbas. Pilno
kompanijos turtingas prezi-
dentas nepasakė, kad tą teisi-
bės principą paliko mums
Kristus. Visas vargas, kad
žmonės nemori to principo iš-
pildyti gyvenime. Schwabas
minėjo vokiečių pavyzdį ir
gyrė juos už persimūnimą tuo-
mu principu.

bet nei vokiečiai nepasakė
pasauliui kokių reikia taisyk-
lų, kad žmonės imtų tą prin-
cipą pildyti. Jis reikia suži-
noti: kokia užmokestis yra są-
žininga, ir koks darbas yra
sąžiningai atliktas. Tai išmū-
gą patvirtinti teisejas.

Žmonės pastatė teisejus va-
gims, mūšikoms teisti. Yra tei-
sų išduodančių išlarmes su-
sipykimo žmogaus su žmo-
gumi, bet nėra teisejo galinčio
užbaigti ginčą ar nesuiprati-
mą tarp dviejų tautų, nėra
taip-gi teisejo galinčio išduoti
išlarmę, užbaigiančią ginčus
tarp fabrikantų ir darbininkų.
Teisejų tarp jų galėtų būti
tik tai, kas, nėra fabrikantų

Lietuvos ir Lenkijos Santikiai.

Sveicarijoje išeinantis laik-
raštis "Impartial Suisse"
(t. y. Bešališkas Sveicaras)
dažnai talpina straipsnių apie
Lietuvos reikalus, bet negali-
ma sakyti, kad jie visi būtų be-
šališki. 16 rugpjūčio N. 35 y-
ra straipsnis be parašo tik su
vardu "La Lituanie et la Po-
logne" (t. y. Lietuva ir Lenki-
ja).

Straipsnio turinys.

Pradžioje parašyta, kad Va-
karų Europos tautoms reikia
pasidaryti sieną tarp savęs ir
tarp bolševikijos, kad ta sien-
ba kelios viešpatijos, išdy-
nos vakarinuose buvusios
Rusijos pakraščiuose: Lietuva
ir Lenkija, Rumunija ir Ukrai-
na.

Toliau autorius rašo, kad
Lenkija jau stipriai stovi, ir
kad Prancūzija ją dar stiprina
visomis savo išgalėmis. Lietu-
va sunkiau eina. Prieš kar-
jos niekas nežinojo, karės lai-
ku lietuvių veikėjams pasisekė
parodyti pasauliui, jog Lietu-
va yra. Nors lietuvių reikala-
vo, kad jų viešpatija būtų
pripažinta toliau, tai nepasise-
kė. Bet anglo-saksinių (t. y.
Anglijos ir Amerikos) viešpa-
tijų valdžios jau tiek palinko,
kad lietuvių viešpatija gali-
tikėtis turėti santykių su jo-
mis.

Čia autorius primena, kad
Lietuva mokėjo išvysti bolševik-
us iš savo žemės, ir kad tos
skandijos karės laiku gavo
smugį iš visai netikėtos pusės,
iš lenkų, kurie, rodosi, turėjo
būti lietuviams talkininkais
karėje prieš bolševikus.

Visa, kas iki tol buvo para-
šyta minėtam straipsnyje, ga-
li skaitytis tik įžanga. Tikroji
mintis prasideda toliau.

Sako Lietuvai reikia tartis su Lenkija.

Sutartis tarp Lenkijos ir
Lietuvos, sako, esanti lygiai
reikalinga abiem, nes įdviejė
kalbą reikalauja ir tą sutartį abi
čia. Laikraštis, tą žodį ištaręs,
nepaaiškina jo. Jis tik prido-
da, kad geografiniai pritari-
mukai ir karės reikalai. Jeigu
Lenkija nesutartys su Lietu-
va, tai pasinaudos kas nors
trečias: Vokietija, arba Rusi-
ja. Idant santarpią įvyktų, Len-
kija turėtų atsisakyti kairiųjų
vietų, rasi nevisai lietuviškų,
bet taip-gi nevisai nei lenkiš-
kų. Laikraštis nepasako, apie
kokias žemes jis kalba.

tas, nei darbininkas, katram
vienai pusėi nėra melas.
Bet ir tokis teisejas galėtų
virsti į vieną pusę jei ta pu-
sė padėtų jam arba duotų
kokių nors gėrimų. Tik asmuo
neturintis nuosavybės ant že-
mės, o turintis daug dorybės
jausmo širdyje galėtų būti tei-
sėju tarp darbo ir kapitalo.

Schwabas dar kalbėjo ap-
tai, kad yra inžinierių, moka-
nių puikiai sutvarkinti maši-
nas dirbtuvėse, bet nėra inži-
nierių mokačių sutvarkinti
žmones. Buvo tokis žmonių in-
žinierius Andrius Carnegie,
bet jis mirė. Nors jis pats ne-
galėjo atlikti inžinierių dar-
bo, bet jis mokėdavo taip pa-
rinkti žmones, kad nieks dau-
giau už jį nepakylėjo pilno
išdirbyste Amerikoje.

Visos tos vakarienės bend-
ras įspūdis, kad didieji pilno
dirbtuvų savininkai lengvai
ima didįjį streiką, bet aty-
džiai į jį žiūri. Schwabas dar
pasakė, kad jis dabar nemėg-
stas užsiimti pilno dalykais,
nes turys ramią uke, kurią ne-
noriai apleidžia.

Lietuvos valdžią kaltina.

"Impartial Suisse" sako, kad
dabartinė Lietuvos valdžia ne-
mokojo tartis su savo kaimy-
nais. Gal jai pritruko takto ir
nagingumo, gal ji nemokojo
gana atsargiai apseiti su tais
Lietuvos gyventojais, kurie
perdaug linksta prie lenkų,
gal nevisai kaltė buvo lenkų
pusėje, kada Varšavojeėjo ta-
rybos tarp lenkų ir lietuvių.
M. Saulys yra puikus patrijo-
tas bet diplomatiškai perkieta-
nei jo pagalbininkai neturėjo
ypatybių reikalingų jų tiks-
lams pasiekti. Gal nei dabarti-
niniai lenkų misijai Kaune
nepasisekė geriau.

Čia pasirodo tikroji auto-
rius dvasia. Jis rašo:

"Ir kas-gi būtų naudos iš
sutarties su valdžia, kurią lie-
tuvų dauguma skaito neteisė-
ta? Ta sutartis neturėtų ver-
tės ateitai. Ar-gi busiančioji
teisėtoji valdžia tą sutartį ne-
turėtų išnaujo peržiūrėti?"
Tais žodžiais atsikartoja p.
Gabrio teza, buk dabartinė va-
ldžia yra neteisėta. Kiti lietu-
viai, nors mato dabartinės va-
ldžios klaidas ir kaltes, bet a-
pie jos neteisėtumą nesėkla ir
da-gi priešingai, labai skau-
džiai peikia p. Gabrį už ką jis
nesiliauja į tą dudelę putės ir
Lietuvai kenkęs.

Giria lenkus.

Laikraštis tikisi, kad sutar-
tis tarp lenkų ir Lietuvos vi-
kys, nes generolas Pulsudski
"le chef eminant de l'Etat po-
lonais", t. y. "garbingas lenkų
viešpatijos viršininkas",
yra gimęs Lietuvoje, jį pažis-
ta ir myli, kad apsisėjimas lenkų
užimtos Lietuvos dalyse
sutinka su demokratijos dvasia
ir visai neužgauna įpročių se-
nos Didžiosios Kunigaikštijos,
kurį niekuomet nenorėjo susi-
lieti su Lenkija, o vis stengėsi
užlaikyti skirtumus tarp savęs
ir "Koronos" t. y. Lenkijos.

Visi augstieji valdininkai
lenkų užimtoje Lietuvoje, pv.
generolas Osolowski ir mies-
to Vilniaus augstasis komisa-
ras Jonas Pilsudskis, generolo
brolis, yra gimę Lietuvoje ir
žinosi mūsų lenkais. Gaila, gi-
di, kad žmonieji valdininkai
perdaug įsikaršėdavo lenkų pa-
trijotizmo padaro neigiamų
dalykų ir da-gi kalbybių: reviz-
ijų, sekvestrų, areštavimų, del
kurių atseina kentėti lietu-
vians.

Autorius pasitiki, kad dau-
giau taip nebus ir kad Lietu-
vos bei Lenkijos sutartis įvyks.
Nors lenkų įsibrovimas į Lie-
tuvą smarkiai uždegė lietuvių
rustybę prieš lenkus, tačiau
yra gerų žmonių mokačių pa-
kilti augščiau už laikinus nuo-
tikius ir norinčių padaryti, su-
tarti naudingą abiem šalim.

Straipsnis baigiasi žodžiais:
"Aišku, kad del tos sutarties
Lietuva nepasvęs nei savo ne-
prigulnybės nei garbės, ir
kad vien tikrai militarė bei e-
konominė santara, kuopilniau-
sios lygybės dėsniais, tegalė-
tų būti naudinga abiem šalim."

Kas rašė tą straipsnį?

D-ras A. Viskantas yra se-
nai žinomas šalininkas sutar-
ties tarp Lietuvos ir Lenkijos.
Jis jau 1918 m. vasara rašė
apie tai, bet jis niekuomet ne-
ra sakęs, kad dabartinė Lietu-
vos valdžia yra neteisėta. To-
del šito straipsnio jis netarė.
Mūsų valdžios neteisėtumui
smarkiai kovoja p. Gabrys.
Kada jis rašė atsiskaitimą į vi-

smomenę, kada jis darė pastan-
gas su tikslu nuversti dabarti-
nę valdžią, jau galima buvo
spėti, kad jis ieškos paramos
užrubežyje. Kuomet jis pabaū-
dė tos paramos gauti pas bol-
ševikus ir nudegė pirštus, tai
buvo aišku, jog jis turės jos
ieškoti pas lenkus.

Yra gerų tiltų tarp jo ir taip
lenkų. P. Gabrys turi labai ar-
tymų draugų tarp Prancūzijos
diplomatų. Tie visomis įjega-
mis remia Lenkiją. Jie leng-
vai duos suprasti p. Gabriui,
kad jau nėra kitokio kelio pa-
tenkinti savo ambiciją ir už-
imti augstą - Lietuvoje vietą.
Kaip tik tada, kada jis kietis
ams ant lenkų, o lenkai jau
senai yra atsiėmę ant pran-
cuų.

Ar mums naudinga?

Lietuvos visuomenė turi su-
prasti, kas darosi, ir turi pa-
klausti savęs ar naudinga yra
mūsų šaliai įduoti savo valdžią
į rankas žmogui, kuris prie to
eina per mūsų priešų takus, gal,
su jų pagelba.

Mės nesakome, kad minėta-
sis straipsnis yra parašytas
lenkams diktuojant. Ne. Jis
gali būti tik pasiūlymas len-
kams: "Derekitės su namini
ir pasinaudokite mano patar-
navimu".

Tauta prasižudytų save, jei
ji savo valdžią įteiktų į ran-
kas žmogui darančiam tokius
pasiūlymus. Netik šnipas jau
parsiėdavęs svetimiems ir jų
sandytus straipsnius brukan-
tis į lietuvių politikos minties
tarpą negali būti žymių Lie-
tuvos valdininku, bet ir kiek-
vienas politikierius savo šali-
ninkų įjegas stiprinantis įje-
gomis tų, kurie laiko užimę
Lietuvos dalį, turi būti išbrau-
ktas iš tarpo Lietuvos veikė-
jų.

Ką-gi apie pačią sutartį?

Jau nekartą mes rašėme,
kad Lietuvai būtų kenksminga
užsidausti su kokia nors su-
tartis. Tai patį atkartojame ir
dabar. Rašėme, kad gertoju
gyventi reikia su visais kaimy-
nais; tai-gi turėsime gyventi ir
su lenkais. Kad nebūtų nuo-
latinių peštinių ant bendros
ežios tarp Lietuvos ir Lenki-
jos, praisė padaryti ir šokią
tokią sutartį.

bet amžiną dieną negalima
daryti tokios sutarties, prie
kokios veda apstarstomasis
straipsnis. Jis nori ekonominės
ir militarės sutarties. Tai
reikia, kad vienas būtų Lie-
tuvos ir Lenkijos kariuome-
nų vadas, kaip Foch'as buvo
visų talminkų, kaip Vilhelmas
II buvo Prūsijos, Saksonijos,
Wuertembergo ir kitų. Eko-
nominė sutartis reikšia, kad
Lietuva ir Lenkija bus viena
ekonominio gamtinio ir su-
naudojimo arena. Gal nevisi
tos žodžius supranta, bet jie
reikia, kad Lietuva vergaus
Lenkijai. Ką "Impartial Suisse"
pasakė minkštai švei-
niais, kaip katės plaukai, žo-
džiais, tą mes išreiškėme sta-
čiai.

Prieš šitą mūsų pasakymą
Sveicarijos laikraštis apsar-
voja žodžiais, kad Lietuvos
neprigulnybė ir garbė turi bu-
ti toli nuo pavojaus. Taip, bet
kam jis kalba apie militarę ir
ekonominę santarą? Militarė ir
ekonominė laisvė sudaro tau-
tos neprigulnybę. Kuomet vie-
nos tautos karinė ir ekonominė
jėga yra surišta su kitos tau-
tos karine ir ekonomine įjega,
tuomet yra tik viena laisvė, o
ne dvi laisvės. Ta viena laisvė
visuomet būva didesnėje tau-
toje. Lenkija yra didesnė už
Lietuvą, todėl susirius jie-

Knygu Mylėtoju ir Skaitytoju Domai!

Turime gerą ištęktų knygų:

1. Apie Katalikų Tikybos Tikybę	30c
2. Patarmės Moterims	15c
3. Krikščionybė ir Moteris	5c
4. Gyvenimas Sv. Stanislovo	20c
5. Girtuoklio Išpažintis	20c
6. Katra neįmanė! Ši knyga pravarti teatrų lošėjams. Le- bai lengva sulaukti	5c
7. Marksas Antrasis	8c
8. Ara yra Dievas?	5c
9. Giordano Bruno	5c
10. Kopernikas ir Galilėjus	5c
11. Į socialistų rojų	5c
12. Socialistų norai ir darbai	5c
13. Revoliucionierių tarpe	5c
14. Apie Apšvietą	25c
Dangaus Karalių, padavimai apie Sv. Paną Mariją	75c
Teisio Vadovas ir patarėjas. Nurodo, kaip daryti kontraktus, iš- imti patentus, kaip tapti Amerikos piliečiu ir kitus naudingus dalykus	50c
Scenos įvairumai	40c
Dangus brangus. Yra tai lengvi, gražūs scenos vaideliai. Pasiu- lomas teatrų mėgėjams. Kaina	20c
Rudens Aidai. Eilės Adomo Jakšto	35c
Rutėlė mūsų dainose. Gražus išaiškinimas apie Lietuvos mergai- čių mylimą rutelę	15c
Auštant. Eilės J. Mikuckio	35c
Krimo Sonetai. Gražios eilės M. Gustaičio	25c
Vamzdys. Eilės	15c
Amžinus gulas Ponso Pilot, kuris buvo sudžia Viešpaties	10c
Revizorius, penkių veiksmų komedija	50c
Robinzono Gyvenimas ir jo nelaimės. Labai graži kalba vartota žio- je knygoje	80c
Vytauto Koncertinis Maršas, atminimui garsaus didvyrio ir kry- žiučių pergalotojo ties Žalgiriu	55c
Nemuno Vėlnys, valcas iš lietuviškų dainų	50c
Sudieu—mazurka	40c
Keturių Metų Amerikos L. E.-K. Federacijos veikimas	70c
Tėvynei Garbei. Lietuvos maršas fortepijanui	45c

Lietuvos Krikščionių Demokratai Atsišaukimas į Amerikos Lietuvių Katalikus.

(Pabaiga.)

Lenkai ir kiti, norėdami mus sukompromituoti svetintaučių akse, nekarta pabrėžia, jog Lietuva neturinti spaudos ir todėl negalinti būti nepriklausoma. Bet visas pasaulis žino, jog prieš karą Lietuvoje ir kitose šalyse lietuviai turėjo virš 60 periodinių leidinių, kurių didesnę pusę buvo leidžiama Lietuvoje. Tiesa, ir šandien Lietuvoje išleista arti 12 visokių laikraščių, bet galėtų ir turėti eiti dar daugiau.

Del Lietuvių Krikščionių Demokratai partijos organizacijai darbo Amerikoje davėme atsakančių įgaliojimų pil. Karosui ir manome, kad šandien, laukiant lietuvių reemigracijos iš Amerikos, reikalinga yra kiek galint smarkiau praplauti kr-demokratų akciją Amerikos lietuvių visuomenėje. 29-VIII Kaune bus Kr.-D. P. konferencija, kuri sustiprins ir išlygins mūsų veikimą Lietuvoje. Svarbu yra, kad ir Amerikos lietuviai darbo žmonės, suprasdami mūsų tautos reikalių bendrumą šiaurės ir anapus okeano, rimtai ir sekmingai remtų mūsų politinę akciją viso pasaulio aktyvaizdoje, nenužengdami mūsų uzbūrotojo kelio.

Primerame apie tai jau delto, jog mums nesuprantama yra Maistauko ir Česnulio veikimas, kurie dar neseniai veikė Paryžiuje kaip Amerikos lietuvių atstovai. Nevieta čionai reikšti savo abejonoms ar pasipiktinimui prieš tuos, kas apgaulingai ar klaidamas žemina dorą lietuvių kr-demokratų visomenės vardą. Bet mes pareiškiame, jog joks politikavimas nepajėgus atmainyti pačios lietuvių tautos valios—būti laisva, nepriklausoma valstybe. Stojančios apie sutrukinėjusios Rusijos restauraciją arba apie „uniiją“ su Lenkija negali įvykti.

Tokių būdų, siekiamų darbo žmonių gerovės ir kurdami nepriklausomą demokratinę respubliką Lietuvą mes negalime pripažinti mažiausio kompromiso su rusais ar lenkais del mūsų valstybės ateities. Mes griežtai stovime už tai, kad žemės reforma Lietuvoje būtų kuogreičiausiai įvykdyta, kad paliausdame Vilniuje dar šimet būtų suauktas Steigiamasis Seimas ir kad būtų sutvarkytas miesto ir laukų darbininkų gyvenimas. Mes padėjome kurti Lietuvos kariuomenę, mums jauniškas (ateitininkai) pirmininkai stojo savanoriais ir karžygišką gina Lietuvos valstybę nuo priešių. Sankabiose su dabartine valdžia reikalaujame, kad kultūros ir krašto organizavimo darbas del karo nenukentėtų. Mums svarbu yra taip pat įkurti kuodaugiausiai mokyklų ir jas palaikyti. Okupacijos metu didžiulia mokyklų Lietuvoje buvo katalikų visuomenės rankose, bet dabar del stokos lėšų jų skaičius mažėja, nes laikui pavaidamas valdžiai. Mūsų studentija negali tęsti mokslo del stokos lėšų. Todel reikalinga yra kuogreičiausia pašalpa. Beje, tuo reikalu smulkiau žadėjo pranešti K. Pakštis.

Tarpautiniai politiniai atžvilgiai mes matome, jog Prancūzija bevydytų mūsų atiduoti lenkams, o Amerika neparodo ypatingo pasiryžimo remti teisingus lietuvių tautos reikalus. Lietuvių manifestacijų, rupestingasai katalikų Tėvas pats iš savo lėšų paskyrė žymią auką, vėliau paskyrė jai Lietuvos dieną. Ta Lietuvos diena mūsų išsiliosavimo klausime, neskaitant jau medžiaginės naudos, begalo daug yra davusi. Numarinta mūsų priešininkų pasaulio akse Lietuvos tauta, išstunta nemlento likimo iš gyvųjų tarpo, paskandinta nežinojimo rukoše—Lietuvių dienos deka ji išplaukė aikštėn vėl gyva, norinti gyventi laisva, nepriklausoma gyvenimu. Jos vardas pasklido po visą katalikišką pasaulį, apie ją nuo to laiko plačiai pradėta kalbėti ir rašyti. Lietuvių diena atkreipė į Lietuvą pasaulio diplomatus ir galiu akis; ji įstata Lietuvos į norinčių gyventi tautų eilę, pramušė pirmutinį plyšį skiriančioj mus nuo nepriklausomybės sienoj ir sustiprino mūsų laisvės viltį.

Kada atėjo laikas lemti tautų likimą, o pasaulio diplomatai mandagiai palikę teisingumą ir teisę šalyse pradėjo jų gyvybės klausimą risti tik šalto egoistinio išrokavimo ir savo naudos šviesoje, kada pasirodė, kad vergiamų tautų laisvė jiems tiek terūpi, kiek tai yra jiems naudinga, popėžius pirmas pakėlė balsą už jų nepriklausomybę, neatsižurdamas į jokią asmeninę naudą, bet tik turėdamas omenyje gryną teisę ir teisingumą. Jis pirmas pripažino ir Lietuvos nepriklausomybę.

Šių metų gegužio m. 28 d. mūsų atstovas Tiskėvičius atsilankė pas Šventąjį Tėvą Lietuvos reikalais. Kardinalas Gaspari Šventojo Tėvo vardu pareiškė jam štai ką: „Šventasai Tėvas yra tikras, kad Lietuvos laukia gražiausia ateitis ir reiskia jai karščiausius linkėjimus, kad ta kilni tauta gautų teisę pati apsispręsti savo likimą. Šventasai Sostas palaikys teisingus Lietuvos siekimus“.

Ir tuos pažadėjimus jau įvykdė. Šveicarų laikraštis „Importial Suisse“ rašo, kad Popėžius Benediktas XV išteiktos konferencijai raštą, kuriuo pripažįsta Lietuvos nepriklausomybę ir pareiškia, kad ją rems ir palaikys.

Tai pirmas pasaulinė jėga, kuri niekieno neverčiama bo jokio išrokavimo pripažino Lietuvos Nepriklausomybę.

Tiesa, Šventasai Tėvas neturi šiais laikais labiausia įtikinančio argumento, prieš kurį visi lenkiai ir kuris visa nusprendžia: jis neturi visuotnos kumštės savo reikalavimams paremti. Jis turi tik doringą galybę, su kuria žandie nedaug kas skaitosi, bet vis delto tas jį Lietuvos nepriklausomybės pripažinimas turės mūsų likimui nemaža vertė. Lietuva Katalikų Bažnyčios Galvai už tai mokės tinkamai atidėkoti.

„Laisvė“ Kaunas.

Dukštai, Salgadūškio apskr. Atėjus lenkam labiau susipratusiems lietuviams teko pasisaulinti, nes jų ilgėsys tai padaryti privertė. Lenkai tuo naudojas ir varo kuosmarkiausią agitaciją, kad gyventojai dėtys prie lenkų; prieinančius verste verčia.

SUSIDAUŽE DU GATVE-KARTU.

Zuvo 3 žmonės; dang sužeistų. Gary, Ind., susidaužė du gatvekariu. Zuvo gatvekario motormanas ir du darbininkai. Sužeista keliolika žmonių.

KUN. J. LAUKAIČIO PRAKALBOS! Ned., 28 d. Rugsėjo, 1919, SCHOOL HALL SVET., 48ta ir Honore gat. TOWN OF LAKE KOLIONJA SUSILAUKĖ INDOMIŲ PRAKALBŲ.

Kas prakalbas laiko?
Jas laikys nepaprastas žmogus. Nuo 1894 metų jo lietuviški raštai jau yra žinomi mus spaudoje. Mus kalbos persekiojimo laikais kun. Laukaitis kentėjo hauses už kalbėjimą lietuviškai. Jis nuo 1897 m. iki 1902 m. gyveno vienuose namuose su didžiu Lietuvos mokslininku, ir poeto, su „Anykščių Šilelio“ autorium vyskupu Antanu Baranasku. Tas kunigui Laukaičiui paliko savo mokslo mirdamas.
Kun. Laukaitis padarė, kad Seimose įsikūrė lietuviška spaustuvė ir trys laikraščiai, delo žymiai aplenkęs mus žemės pakraštys grįžo prie tėvynės ir sustiprėjo.
Užtat ir už kitus nuopelnius visi Suvalkų gubernijos lietuviai kunigį Laukaitį išrinko savo atstovu į Dumą.
Kuomet vyskupui K. Cirtautui mirus buvo dedamos pastangos į Žemaičių žemę skirti vyskupui aplenkęsi kuniga, tuomet kun. Laukaitis išleikė kandidatūrą kun. Pran. Karevičiaus, to karščiausio mus tautos apgėnčio, ir mokojo panaudoti įtekmes, kad kaunaukinkas Karevičius tapo Žemaičių vyskupu.

Pradžią 1-ma val. po pietų.
Kviečia Katalikų Vienybės 5-to Skyriaus įgaliotas Komitetas.

VIENATINIS LIETUVIŲ PAMINKLŲ IŠDIRBĖJAS
Pranešų visiems, kurie užsiskrote pas mane paminklus ir kurių nesuspėjome pastatyti prieš Decoration Day, dabar jau pastatėme ir jų pašventinimas bus Spalio (October) 5, 1919. Taipgi ir tiems kurie manote pirkti nelaukite pavasario, nes kainos jau pakėlusios 10 nuošimčių. Mes dar turime medžiagos nuo seniau ir galime parduoti už senąją kainą. Kas važiuotų gatvekarių su reikalais į mane tegul patelefonoja, o aš prisijūsiu mašina nuo karo iki kapitūnų.

ANT. BITYNAS, Mt. Greenwood, Ill.
Gavo 117 klausinių Vietoje 3
Sako vienas žmogus.
Dile vienas paukščių augintojas gali padvigubinti savo pelną ant klausinių. Scientiškai tonikas tapo atkastas, kuris priverčia vištas dirbti daugiau ir jos padeda daugiau klausinių. Tas tonikas yra vadinamas „More Eggs“ už keltą centų daučiau „More Eggs“ atneša nepaprastą rezultata.

Dejimo laike.
Jus vištos reikalams „More Eggs“ kad pakaktų jas prie didesnio darbo. Jeigu nori pamiegti šitą pelną padvigubinu vaista, tai rašyk ponui E. J. Reeder, paukščių ekspertas 66 Reeder Edge, Kansas City Mo., kuris pristys jums užtikimai del viso sezono už \$1 „More Eggs“ Toniko. Milijoninė banko gvarantuola mus įteikia Tamsai nepažinti, mes pinigais suturizime. Pristysk vienos dolerį Standieng ir pasimokok ištyrimo žmogaus, kuris paliko turtiną iš paukščių auginimo.

REIKALAI. VISI BUTINAI TURITE ĮSIGYTI A. SMETONOS
Pirmo Lietuvos Prezidento paveikslą.
Dabar ką tik išėjo iš spaudos pirmo Lietuvos Prezidento Antano Smetonos paveikslas ant atvirutės formato, taip kad galėtėte bile savo draugui pasijusti. Labai gražiai atspausa penkiose spalvose. Šalyse Prezidento paveikslas Lietuvos valstybine ir tautine vėliava, viršuje prezidento žirgaitis, ir virš žirgaitės Lietuvos Lauksis Varpas. No. 1. Kaina tik 5c.
Antra padalinta dalininko Jono Šileikos su Lietuvos ir Žemaitijos herbais su Gedimino kalnu, Vilniaus miestu, parodanti upę Viliją ir Lietuvos himną. Dvejos spalvos. No. 2. Kaina 5c.
P. S. Mažiau nesidomėkite, kaip 12 atviručių, nes kitaip neapsimoka persiuntimui.
Adresuokite:
LIETUVOS VĖLIAVŲ DIRBTUVĖ.
2214 West 23rd Pl., Chicago.

Dividendas 8% Nuošimtis
JAU NUTARTA IŠMOKETI PIRMIEMS METAMS IŠ PELNO NUO APYVARTOS LIETUVOS AMERIKOS PRAMONES B-VĖS.
Pradinis bertaininis dividendas mokėsis Sausio mėn. 1920 m. Gaus visi pilnai užsimokėję šerinkai, teipgi ir tie, kurie pasiskubins nusipirkti šerų neveliau prieš 30 d. Spalio 1919 m.
Jau dabar šerai yra verti po \$15.00, bet iki minėto dienos nutarta pardavinti sena kaina po \$10.00 šerą.
Todel kiekvienas da gali suspėti nusipirkti, o kurie jau pirko, savo skaičių šerų padidinti.
Atmink, dabar pirkdamas išlaimi trigubai:— a) pigiai įgysi šerų, b) naudosiesi pirmutiniu dividendu, c) pagreitinsi pakelti Lietuvos pramoniją.
Šerų užsirašymus su pinigais siųskite šiuo adresu:

Lithuanian American Trading Company
112 N. Greene St., Baltimore, Md.

SPECIJALIS BARGENAS.
9 akrai gero juodžio arti Chicago, tikiai 10 minutų ima pėsčiam nueiti nuo Tinley Park staeijos ant Rock Island Railway, gera transportacija, arti gero kelio. Jus galite čionai gražiai gyventi, užsiimti daržovių ir laikyti višų. Geriausias bargenas ant marketo. Turi but parduotas šią savaitę butinai. Kaina tikiai \$2,250, vertas \$3,000. Išlygos \$300 įkalno, pasikui \$20 kas mėnesis.
Rašykite, telefonuokite arba ypatingai atsilankykite:

PAUL BAUBLY,
1404 W. 18th St., Chicago, Ill.
Telefonas Canal 6296.

PARSIDUODA
labai pigiai akras arba puse akro geras juodžemis lengvomis išlygomis labai puiki vieta užtai yra liet. apgyventa galima auginti ir laikyti vištų ančių, žąsų, kiaulių karvių arklis ir galima užsiauginti gery daržovių, netoli didelio miesto ir didelių dirbtuvių, ir netoli eina gatvekariš. Kam yra reikalinga maldzių ateikite ir pamatykite greitai lauk, turi būti parduota tuojau, tai nelauk kad kitas nusipirktų pasiskubik ateik pas mane, o aš tikios užganėdinsiu Tamsta.
John A. Walulis,
4980 Archer Ave.
Netoli Crawford Ave.
Nuo 11 iki 6:30 vakare.

LIETUVIŲ DARBININKŲ SAJUNGOS KRAUTUVĖ
901 W. 33rd Street Ant Bridgeporto
Teneaplankia jos nei vienas.
Turime įvairių nesvaiginančių gerimų.
Turime atsivėsinti ir ICE CREAM'Ų.
Turime krasos skyrių išsiunčiam laiškus ir kitus reikalus atliekam. Turime įvairių laikraščių.
Čia yra „DRAUGO“ agentūra. Galima čia gauti „Draugą“ nusipirkti, paduoti jį pagarsinimui ir darbi.
Turime taippat knygų ir maldaknygių.
Prašome atsilankyti.

Malioriai ir Dekoratoriai
Ilgu metų patyrimas savo amate leidžia mums atlikti pirmos rūšies darba pigiausiomis kainomis.
Atsišaukite pas
P. Cibulskis ir J. A. Poška
2343 W. 23 Place Telefonas Canal 2446

Žinomas per 25 metus ir Valdžios prižiurimas
Henry J. Schnitzer State Bank
Pavelijant Savienytų Valstijų Valdžiai kaip pirma taip ir dabar
SIUNČIA PINIGUS Į LIETUVĄ
ir gvarantuoja
Norintius gauti prekes pinigų ir kitų žinių maldziame kreiptis pas:
Henry J. Schnitzer State Bank
141 Washington Street, New York, N. Y.

BIZNIERIAI GARSINKITES „DRAUGE.“

elerosas: DROVER 1309

DIDELIS ŠV. KRYŽIAUS PARAPIJOS Bazaras--Jomarkas

Tiktai Keturi Vakarai Beliko
t. y. Rugsėjo Sept- 28-30 Spalio 2-5- 1919m.
Bažnytinės Svetainės ir Kieme
West 45th ir So. Wood str. Chicago.

Bazaras pagražintas įvairiais dalykais. Taigi kas norite įgyti nepaprastų daiktų, atsilankykite ant bazaro, o tikrai nesigailėsite.

Grais šaunus Šv. Cecilijos benas per visą laiką Apart to dar bus Ketverge mižiškas Koncertas.

KLEBONAS ir KOMITETAS.

Lietuviai Amerikoje.

KENOSHA, WIS.

Nedėlioje, 28 rugsėjo 1919 lietuvių parapijos svetainėje bus Darbininkų Sąjungos surengtos prakalbos. Kun. P. Bučys sakys apie darbininkus ir krikščioniją.

CICERO, ILL.

Tautos Fondo mėnesinis susirinkimas įvyks nedėlioje, rugsėjo 28 d., 1 val. po pietų, parapijos mok. kambaryje. Visi nariai kviečiami laiku atsilankyti.

Taipgi pranešame, kad iš Centro yra prisiųsta paliudijimai tiems, kurie aukojo į Tautos Fondą laike "Laisvės Savaitės" nemažiau \$10.00. Tie paliudijimai laike šio susirinkimo bus dalijami.

T. F. Valdyba.

CICERO, ILL.

Lapkričio 9 d., 3 val. po pietų, Šv. Antano parapijos bažnyčioje bus dirnavonė, kuria suteiks J. M. Chicagos arkivyskupas.

Atejo į pračio parapijos karnivalas. Tai bent buvo sukaštuvės 10 metų mūsų (Šv. Antano) parapijos gyvavimo. Visi buvom pavargę. Dabar pradėjome ilsiotis. Bet neatsiduokime ilgam poilsui. Ilgas poilsis gali įvesti mus tingny, o šioje valandoje tas būtų begalo blėdinga mūsų tautai.

Kol sustiprės mūsų tėvynės reikės daug darbo padėti. O tą atliksime tik per organizacijas. Stiprinkime kiekvieną tautiškai-katalikišką organizaciją, o ypatingai neužmirškime Lietuvos Raudonojo Kryžiaus rėmėjų skyrio, Tautos Fondo skyrio, Katalikų Vienybės II skyrio ir kitų panašių organizacijų, kurios padeda atginti, sustiprinti mūsų tautai.

Liet. Raudonojo Kryžiaus rėmėjų skyrius turi paskyres vietą drabužiams suvesti, kuriuos aukoja dėl suvargusių Lietuvos žmonių. Vieta yra sekanti: Juozas Gribauskas, 1331 So. 49th Ct., Cicero, Ill.

Bet L. Raud. Kryžiaus rėmėjų skyriui nereikėtų pasitenkinti paskyrimu vietos dėl sunešimo drabužių, reikėtų eiti per namus ir rinkti drabužius, ir kondensuotą pieną ir mėsą blėkines. Čia biznieriui galėtų prisidėti. Sitame praklinamo darbe visiems reikėtų suaktyvinti sąjūsi.

NEWARK, N. J.

Žiemai artinantis, jaunimas per vasarą po laukus įsilinksminęs, pradeda rengties prie rengimo vakarų. Newarko vyčiai trumpoje ateityje žada su-

rengti net keturis vakarus, t. y. spalio 5 d. rengia koncertą; spalio 26 d. balių; lapkričio 23 d. vakarienę ir gruodžio 7 d. didelį vakarą, kuriame vaidins "Eglė-žalčienė karalienė." Nuo vių ty vakarų dalis pelno eis į moksleivių fondą, kuris įsteigtas prie vyčių kuopos ir gyvuoja jau antri metai.

Kadangi dabar neturtingų moksleivių daug yra, kurie reikalauja pašalpos, tai vyčiai žiauną žada dėti visas pastangas, kad tą moksleivių fondą išauginti. Kurie norite prisidėti ir paremti neturtingus moksleivius, remkit vyčių rengimus vakarus, o tuo suselsite ir neturtingus moksleivius.

Vytis.

WESTVILLE, ILL.

Rugsėjo 21 d. Šv. Petro ir Povilo pobažnytinėje svetainėje Jonas Poška sakė prakalbą apie naudingumą Raudonojo Kryžiaus Draugijos. Po prakalbą tapo sutvertas L. Raud. Kryžiaus rėmėjų skyrius ir susijungė su Tautos Fondo skyriumi. Nors oras buvo prastas, bet žmonių į prakalbą daug prisirinko. Prie L. R. K. rėmėjų skyrio prisirašė virš penkiasdešimt asmenų.

Paskui buvo rinkimas valdybos. Į pirmininkus pateko J. Ragaišis, vice-pirm.—J. Rimkus, raštininku—J. Rakauskas, rašt. pag. F. Masilaitė, išdėdinku A. Mikučionis, izdo globėjais—K. Miciuda ir J. Jurgutis.

Visa valdyba pasakė po trumpą prakalbėlę, kad stengsis, kiek galėdama, vesti ir tvarkyti reikalus.

Už visą tai reik padėkoti p. Poškui, kuris gražiai išaiškino Raud. Kryžiaus Dr-jos reikalingumą.

Susirinkimus skyrius nutarė laikyti kas dvi savaiti.

Turiu viltį, kad ateinančiame susirinkime narių skaitlius pasidvigubins.

J. K.

ROCKFORD, ILL.

Rugsėjo 21 d., pasidarbavimu L. Vyčių 83 kuopos, buvo surengtos prakalbos. Kalbėjo kun. Jonaitis, buvęs kapelionas Suv. Val. kariuomenėje. Prakalbos buvo indomios ir visiems patiko.

L. Vyčių choras padainavo dvi daini. "Katalikas ir laisvamanis", dįjalogą, atliko p. P. Vaivada su K. Bičimnu.

Pas. Antanaitis inėš, kad parinkti aukų padidinimui L. Vyčių knygyno. Aukų surinkta net 26 d. 16c.

Aukojo: Po 1 dol. J. Gelazis, K. Tirilius, J. Rupšys, P. Ragauskas, F. Martinas, M. Da-

meika, F. Slavis, A. Masinauskas, 75c. Kitos smulkesniais.

Vyčių kuopa dėkinga yra publikai už tokią auką apšviesto reikalams.

Prakalbos užbaigtos tautiniu himnu, Lietuva, tėvynė mūsų.

Prie progos noriu paraginti Rockfordo jaunimą rašyti ir spiesties po Vyčių vėliava. Tai praktini jaunimo organizacija.

Susirinkimai kuopos bava kas pirmą nedėdienį kožno mėnesio triboj po num. 1505 S. Main St., 3 val. po pietų.

Pr. S-tis.

KATALIKŲ VIENYBĖS REIKALAI.

Jau suvirš mėnuo bus kaip tas susirinkimas buvo laikytas, kuriame šis protestas buvo išneštas; bet menkesnės vertės jis būtų, jei liktų nepaskelbtas spauldoje. Taigi jį šion paduodu.

Protestas.

L. R. Katalikų Vienybės Centro mėnesinis susirinkimas, laikytas rugpj. 12 d., 1919 m., Dievo Apveizdos parapijos svetainėje, Chicago, Ill., išklaušė "Lietuvos" num. 189, rugpj. 12 d., 1919 m., tilpusi editoriją, šnečiantį pp. B. Mastauską ir K. Česnuli, protestuoja prieš "Lietuvos" toki žemą ir bjaurų darbą, keliantį mūsų išsivijoje snurtes. Tuom sykiu susirinkimas išreiškė pilną pasitikėjimą gerb. B. Mastausko ir K. Česnulio veikimu mūsų tautos reikaluose.

M. Mažeika, pirm. Pr. Zdankus, rašt.

RED. ATSAKYMAI.

P-ui Pr. S-tis, Rockford, Ill. Kadangi apie kun. Jonaitio prakalbą jau buvo rašyta "Drauge", todėl Tautos korespondenciją prisiejo trumpinti.

GRAND RAPIDS, MICH. LIETUVIAMS!

Jūsų kolonijoje nuo Balandžio 20 dienos 1919 m. "Drauge" atstovauja p. J. MARGELIS, 544 Myrtle str.

Pas jį galite "Drauge" užsirašinėti, nusipirkti paduoti jį jį pajieškojimus ir pagarsinimus. Galite gauti ir knygų. Siuomi atsaukiame įgaliojimus kokiam nors kitam Grand Rapids, Mich. "Drauge" agentui.

GICERO LIETUVIŲ DOMAI!

Kas tiktai iš Cicero norite gauti "Draugą" arba paduoti jį jį apgarsinimą, ar kokį darbą (jobą) kreipkitės prie p. A. Valentiaus.

1442 So. 49th Ave., Pas jį galima gauti maldaknygių ir kitokių knygų. Pasinaudokite.

ATYDA!

SKAITYK!

Dievo Apveizdos Parapijos

KERMOŠIUS

PASKUTINIS VAKARAS.

Nedėlioje Rugsėjo, 28d. š. m.

Nei vienas neapleiskite šio paskutinio vakaro, jeigu neatsilankysite tikrai prašimėsi. Visų laukite laukiamė.

Moteris ir Mergaitės Rengėjos.

REIKALAUJA

KRIAUGIAI REIKALINGI DIRBTI ANT LYGIŲ KOATŲ.

pritarę vyrų, kriaugiai, reikalingi darbus pastovus, nes mes tikrai išdirbame augštos rūšies drapanas; 8 valandos į dieną; \$25 į savaitę ir daugiau. Mes jus parodysime. Ateikite ir persitikrinkite.

URBANER BROS.

LADIES' TAILORS
Mail and City Orders.
3250 Ogden ave., Chicago, Ill.

REIKALAUJU

Vyrų mokančių lietuvių ir anglų kalbą, kurie galėtų dieną dirbtuvę dirbti, o vakarais extra uždarbiauti ir padaryti tiek pat į keletą valandų. Meldžiu atsiuokti vakarais nuo 7 iki 9 valandos.

J. OLSZEWSKI,

5120 So. Hermitage ave., Chicago, Ill.

PAIESKOJIMAI.

Pasieksiu pusseserės Onos Marozienės (po tėvais Galvelinkė) paieša iš Kauno Gubern. Panevėžio Pav. Krakenavos Valstaus. Aš turiu laiška nuo jos brolio iš Lietuvos, meldžiu jį pati arba kas apie ją žinote praneškite skančių adresą.

Mis. Ona Galvelinkė, 9 State Str., Fort Plain, N. Y.

Pasieksiu Domininko Vitansko, jis mokinos Orchard Lake. Jis pats arba kiti matonkite pranešti.

Kun. K. Skrypkas, 37 N. Grandview Kansas City, Kans.

PARSIDUODA

Labai pigiai parsiduoda namas ant senų parvežimu, su visais mūjais, prietaisais; gerai lietuvių apgyvendintų vietų; arti lietuviškos bažnyčios ir mokyklos. Kreipiatės prie

John Vincent, 1802 W. 46th St., Chicago, Ill.

EXTRA.

Parsiduoda labai pigiai spausdinama mašina su Lietuviškomis raidėmis ir peilių popierai pjauti. Kam būtų reikalinga atsisaukt j

"Drauge" Administracija, (P. G.) 1800 W. 46 St. Chicago, Ill.

KONCERTAS UŽBAIGIMUI KÖRNEVALO

Parengtas

Šv. Grigaliaus Giedor. Choro

Ned. Rugsėjo 28d. 1919 m.

Šv. Antano Parapijos Svet. 49th Ct. ir 15' gat. Cicero, Ill.

Kas tik gyvas atsilankykite ant šio koncerto, nes kiekvieno užganėdimas užtikrintas, kadangi Ciceros geriausias muzikališkas spektaklis, ir kas nėra girdėjęs Šv. Grigaliaus Choro galima sakyti visi bus užavėti jo daili ir išpildin veikala prie to dar įvairiu pamarginimu po koncertu šokiai.

Su pagarba.

KOMITETAS.

EATONIC

FOR YOUR STOMACH'S SAKA
Po valgiui neužmiršk, kad geriausias vaistas tavo skilviui yra EATONIC. Prašalina visus nesmagumus suvirškinimo, o tas reiskia, kad reikia pamiginti vieną. Parduoama pa. visus aptiekorius.

P-Je E. G. MAKAR

PIANO MOKYTOJA
4515 So. Wood St.

Duoda lekcijas skambinimo pianu pagal sutartį.

DR. LEO AWOTIN

Gydytojas, Chirurgas, Akusieris.
1920 So. Halsted St., Chicago.
Kalba lietuviškai, latviškai ir rusiškai.
Valandos: 10—12 ryto; 6—9 vakaro
Tel. Canal 4367

DR. W. A. MAJOR

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Ofis: 11719 Michigan Ave.
Adyros: 1:30 iki 9 šryto — 1 iki 2 po pietų — 6:30 iki 3:30 vakaro.
Nedėliomis nuo 10 iki 11 šryto

Ant podavimo kokimis pečius, keram padėjime. Kam būtų reikalinga atsisaukt:

10755 Edbrooke Ave., Chicago, Ill.

Dr. M. T. Strikolis LIETUVIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1757 W. 47th St., Chicago, Ill.
Ofis: Telefonas Boulevard 150
Namy: Telefonas Seeley 420

Dr. C. Z. Vezelis

LIETUVIS DENTISTAS
Valandos: nuo 9 ryto iki 9 vak.
Nedėliomis pagal sutarimą
4712 SO. ASHLAND AVENUE
art 47-tos Gatvės

DR. I. E. MAKARAS

Lietuvis Gydytojas ir Chirurgas
Ofis: 1741 W. 47th Street
Valandos: 9:30—12, 3—5 ir 7—9.
Telefonas: Boulevard 3480.
Rezidencija: 4515 So. Wood St.
Telefonas: Yards 725.

S. D. LACHAWICZ

Lietuvys Graborius patarnauja, laidotuves ir pigiausia. Reikale mel-džiui atsisaukt, o mano darbu bus-te užganedinti.
2514 W. 23 Pl. Chicago, Ill.
Tel. Canal 1199.

Uždirbk
\$35 iki \$50
į savaitę

Kirpėjai ir kriaučiai yra reikalaujami visuomet, jie turi trumpas valandas ir lengva darba.

Mes galime jus išmokyti šio darbo į trumpa laika dienomis ar vakarais, už maža kaina. Specialis skyrius mokymo ant stuvamu Power mašiny.

MASTER SCHOOL,

J. F. Kasnicka, Pordėtinis
190 N. State Str.
Kamp. Lake Gat. 4 lubos

Dr. S. Naikelis

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4512 So. Ashland Ave.
Phone Drover 7042
Cicero Office
4847 W. 14th St.
Phone Cicero 39
Rezidencija 3226 W. 66th St.
Phone Prospect 5555

Dr. A. K. RUTKAUSKAS

Telefonas McKinley 5764
GYDO VISOKIAS LIGAS
2457 South Western Boulevard
Kampus W. 25-tos gatvės

Dr. M. Stupnicki

3109 So. Morgan Street
CHICAGO, ILLINOIS
Telefonas: Yards 5032
Valandos: 8 iki 11 š ryto;
5 po pietų iki 8 vak. Nedėliomis nuo 5 iki 3 val. vakare.

Dr. G. M. GLASER

Praktikuoja 27 metal
Ofis: 3149 So. Morgan St.
Kertė 32-ro St., Chicago, Ill.
SPECIALISTAS
Moteriskų, Vyriškų, taipgi chro-niskų ligų.
OFISO VALANDOS: Nuo 9 ryto iki 10, nuo 12 iki 2 po piet, nuo 7 iki 8 valandai vakaro.
Nedėliomis nuo 6 iki 2 po piet
Telefonas: Yards 687

JOSEPH C. WOLON

Lietuvis Advokatas
29 SO. LA SALLE STREET
Gyvenimo Tel. Humboldt 97
Vakarais 2911 W. 22-nd Street
Tel. Rockwell 6999
CHICAGO, ILL.

DR. A. A. ROTH,

Itusas gydytojas ir chirurgas
Specialistas Moteriskų, Vyriškų Vaikų ir visų chroniskų ligų
Ofis: 3254 So. Halsted St., Chicago
Telefonas Haymarket 3544
VALANDAS: 10—11 ryto 2—3 po pietų 7—8 vak. Nedėliomis 10—12 d.

V. W. RUTKAUSKAS

ADVOKATAS

Veda Bilas Visuose Teismuose
Ofis: Didmiesty:
69 W. WASHINGTON STREET
Kambaris 609
Tel. Central 5478
Gyvenimas, 519 W. 33rd St.
Tel. Yards 4681

MILŽINIŠKAS VAKARAS

Bus Vaidinta

DVIEJŲ VEIKSMŲ KOMEDIJA

"Linksmos Dienos"

Nedėlioį Rugs. 28d. 1919 m.

School Hall Svetainė 48tos ir Honore st.

PRADŽIA 7:00 val. vakare

Pirmą kartą Town of Lake Alumai 1-mos kuopos stato scenoje puikų veiklą prie to bus garsiausi solistai, smuikorių, pijanistų ir tt. Tai-gi meldžiame atsilankyti Alumai iš kitų kuopų, teipgi besikturumo seni ir jauni žmonės visi busite užganėdinti, nes po teatro bus šokiai ir žaislai.

Kviečia Alumai 1-mos kuopos.

CHICAGOJE.

KATALIKIŠKOS ŠVENTĖS.

Penktadienis, rugsėjis. 26 d.
šv. Ciprienas, kank.
Sekmadienis, rugsėjis 28 d.
šv. Vaclovas kank.
Pirmadienis, rugsėjis 29 d.
sv. Mykolas, arkaniolas.

PASAKOJA APIE SVETIM SALIUS.

Sako, daugelis jų apleidžia Ameriką.

Chicago dienraštis Herald and Examiner surinkęs žinių, kad plieno dirbtuvėse streika metu daugelis svetimašalių darbininkų apleidžia Ameriką — iškeliauja Europą.

Anot to laikraščio, iš East Chicago ir Indiana Harbor, taip pat iš Gary, Ind., kasdien šimtai darbininkų iškeliauja į rytines valstijas, iš ten New Yorkui, kur tikisi gauti vietos išplaukiančiose laivuose.

Sako, jog svetimašalių darbininkai iškeliauja šiaurės puses. Bet jie neturi uždarbų, ar galės važiuoti Europą, nes tam tikslui trūksta pinigų.

Apkaltos laikraščio reporteris sužinojęs, jog svetimašalių darbininkai susitaupę nemažai pinigų, iš kiekvieno turį po 2, 3 arba 5 tukstentus dolerių.

East Chicagoje, sakoma, net prisibijoma, kad neapmokėti tarsi miestai. Tenai skaitoma apie 40 tukstentų gyventojų. Bet miestas labai lengvai gali netekti kokios penktos dalies gyventojų, jei svetimašaliai iš ten būtų kraustyti.

East Chicago majoras McCormick tvirtina, kad j. miestas 80 nuoš. gyventojų yra svetimašaliai.

Kiek yra tiesos apie tą svetimašalių darbininkų išsivažiavimą, už tai atsako augščiau paminėtas laikraštis.

VAIKAS NUSIPIRKO REVOLVERĮ.

Pats pasiėmė ir kitą pašovė.

Paul Windeler, 14 metų, 736 West 26 gat., nusipirko revolverį. Jis, tad su kitu vaikui William Manty, taip pat 14 metų, išėjo gatvėn išmėginti tą ginklą, ar gerai šaudys.

Saukė jis į telefoną stulpą. Staiga revolverio mechanizmas sustojo veikęs. Ėmė taisyti. Tik štai revolveris iššovė, kulpa jam nuplėšė rankos piršto galą ir pati įsmėjo į jo sėbro pilvą.

Paul Windeler apžiūrta pirktas. Gi anas kitas paimtas li goninėn. Šis, sakoma, nepa gy siąs.

ATIDARYTA VYRIAUSYBĖS KRAUTUVĖ.

Tukstančiai žmonių laukosi ir perka visokias daiktus.

Senosios Siegel-Cooper kompanijos krautuvės buite, Van Buren ir State gat., užvakar atidaryta vyriausybės departamentinė krautuvė. Po atidarymo tuojuos suplaukė keli tukstančiai žmonių, ir visi nusipirko, ko kas pageidavo.

Dar nepaštatyta krautuvėn įvairių prekių, kokios buvo skelbiamos per laikraščius. Dar trūksta daugelio rūšių maisto. Bet žmonės perka kitokius reikalingus daiktus, kaip tai apatinius rūbus, užkaladus, spatus, katilėlius ir tt.

Pranešta, kad ta krautuvė taip ilgiau veikė, kaip ilgai užteks tų amžių daiktų ir maisto perviršio.

Krautuvė atidaryta nuo 9:00 ryto iki 4:00 po pietų.

Žmonės nurodymai.

Žmonės krautuvėn gali išeiti tik vieną mėnesį ties Van Buren gat. iš krautuvės reikia išeiti Congress gatvėn.

Įėjusieji turi pasakyti, ką nori pirkti. Tam tikslui pastatyti klerkos. Šitie žmonės išduoda tiketus, ant kurių pažymėta perkami daiktai ir jų kaina.

Žmogui su gantu tiketu reikia eiti pas Krautuvės kasierių ir šitam užmokėti nurodytą sumą. Kasierius ant tiketo padeda antspaudą, kad yra užmokėta ir tuomet pirkėjas tiketu nešinas eina pas pardavėjus. Pastarieji sulig tiketu nurodymo perkama daiktą sušėda ir išduoda pėreijimo kvitą (pass'ą). Išeinant iš krautuvės prie durų reikia parodyti kvitą ir visas pabaigta.

Krautuvėje dirba apie 300 pardavėjų, klerkų ir kitokios rūšies darbininkų.

ZMOGŽUDĖ ATRASTA KALTA.

Bet pasiūsta pamišėlių įstai gon.

Mrs. Emma Simpson, kuri praėitą pavasarį vienam teisėme nušovė savo vyrą, su kuriuo norėjo persiskirti, teisėme atrasta kalta ir pasiūsta pamišėlių įstai gon. Prisieksioji teisėjai sutiko, kad Mrs. Simpson žudymo metu laisvą nepilno proto ir ligišiol dar neka jai nusipirko rankos piršto galą ir pati įsmėjo į jo sėbro pilvą.

Tad žmogžudė pamišėlin įstai goje kiek laiko bus palaikyta ir pagaliau paleista. Ir bus jai už tai visa bausmė.

Visi negali atsisėbėti tokia prisiekusių teisėjų ištarme.

PADARYTA DAUG RUPESČIO POLICIJAI.

Miestelyje Zion City policijos priežiūroje yra daug sukongfikuto alaus butelėse ir buteliuose. Tas alus per ten buvo vežamas iš Milwaukee Chicago.

Teisėjas Landis perkratinoja bylą su tikslu suėkti kaltininkus, dirbusius uždraustą alų, tą alų gabenusius Chicago ir kitus.

Kol pasibaigė byla teisėjas Zion City policijai įsakė konfiskuoti alaus prižiūrėti taip, kaip savo akies, idant nepažintų nei vieno butelį, kurio buvo suskaityti.

Kas čia gali pasakyti, kad tai mažas toks daiktas po 3 metų!

BAUSMĖ UŽ SVĖRIMĄ MAISTO SU PĖRA.

Municipalis teisėjas Holmes nubaudė \$100 pabaudos E. G. Shinner & Co. buėrnės, 38 E. Van Buren gat., savininkus, kam buėriai, parduodami maistas. Šitą atvevia bendrai su vyriausuma popera.

Teisėme paaukėjo, kad tuo būdu Chicago gyventojams la bėi brangiai atsieina vyriausuma popera. Per metus krautuvėninkams už tą vieną poperą žmonės sumoka apie 2 milijoną dolerių.

SUDEGĖ VIESOJI MOKYKL.

200 vaikų turės atostogas.

West Chicagoje sudegė viešoji South Side pradinė mokykla. Gaisras pakilo tuo metu, kuomet 200 vaikų buvo išleista laukan. Tai tame ir yra šia laimė, kad apsilankėti didesnių nelaimių.

Mokykla sudegė pilnai. Kol bus pastatyti nauja, 200 vaikų priverstinai turės švęti.

IS CHICAGO LIETUVIŲ KOLONIJŲ

PRANESIMAS VISOMS LIETUVIŲ CHICAGO KUOPOMS.

Praeitame utarninke L. Vyčių Chicago Apskričio Vykandioji komisija buvo sutarus surengti serdoje, spalio 1 d. vakarą pagerbimui gerb. kun. J. Laukaitis. Kadangi tą dieną kun. Laukaitis bus užimtas prakalbonis, lygiai ir kitose patogiose dienose, tai vakaras tapo muktas į serdą, 8 d. spalio.

Vieta bus paskelbta vėliau. Apskričio Valdyba.

PIRKITE KARBES TAUPYMO ŽENKLELIUS (W.S.S.).

IS TOWN OF LAKE.

Kun. J. Laukaitis prakalbos.

Visi Town of Lake lietuviai ir lietuvaitės stengkitės rytoj atsilankyti į kun. Laukaitis prakalbas, kuris tik dabar atvažiuo iš Lietuvos; papasakos daug indonių žinių apie mūsų tėvynę ir jos padėjimą. Prakalbas pamargias vietinis Sv. Cielijos choras, vedamas vargonininko p. V. Daukšos. Tik niekas nepraleiskite šios progos.

K. L. D. S. CHICAGO APSKRIČIO KUOPOMS.

Lietuvių Darbininkų Sąjungos Apskričio susirinkimas bus šį vakarą, t. y. rugsėjo 27 d., 1919, Dievo Apsveikos parap. svetainėje, 18-tos ir Union Ave., 8 val. vakare.

Visos kuopos malonėkite prisijusti savo delegatus, nes yra daug dalykų svarstymai.

M. L. Gurinskaitė, L. D. S. Apskričio rašt.

IS WEST SIDES.

Labdaringos Sąjungos 7 kuopa rengia Bazarą su programą nedėlioį, 28 d. rugs. Bazarinėje svetainėje, Pradžia 6 val. vakare. Kas turi serijas, meidžiam atsiimti tą vakarą ir atiduoti kuopos pirmiui A. Ci-bulskiui. Kas užjauciat nežalėdams atsilankykite pasilėsiminti, laiką linksmai praleisti. Namų reikia, o pinigų nėra. Kviečia Valdyba.

NORTH SIDES.

Sv. Mykolo par. bazaras jau neužlgo užsibaigs. Šioje subatoje ir nedėlioje bus paskutinieji bazaro vakarai. Daug jau apsilankusių žmonių grįžo namon šį tą pasinaudoję iš Rožaneavos buros, kuri buvo pilna įvairių — įvairiausių sudovantų darbėčių North Sides moterų ir merginų megstų ir kitokių daiktų. Bet patys geriausi daiktai dar liko, kaip tai: gramofonas, arfa, smuika, siuvamoji mašina, kėdės ir tt. Todėl užbaigiant bazarą atsilankykite subatoje ir nedėlioje. Subatoje ateidami atsiimkite ir serijas, ypatingai Sv. Juozapo ir Sv. Kazimiero draugijų parduotas.

IS TOWN OF LAKE.

Pranešimas.

Šiunomi pranešu, kad Chicago Apskričio Moterų Sąjungos susirinkimas įvyks ponedėlyį, rugsėjo 29 d., Brighton Parke, Nekalto Prasidėjimo Panelės Švenč. parap. svetainėje. Pradžia 7:30 val. vak.

Visos delegatės yra kviečiamos būtinai atsilankyti.

M. Jocaite, rašt.

UŽBAIGA BAZARO Su Dideliu Programu

Jeigu dar nebuvo tai tuojaus nueik Nes tik tai du vakarai beliko Švakara ir Nedėlioį

-- Rugs. 27-28 --

Saleje ir kieme 32rd. Place ir Auburn Ave.

Bazaras baigiasi tikrai dvi dienos liko, t. y. švakara ir rytoj. Bazaras baigsis su dideliu programų. Taigi atsilankes turėsi progą išgirsti gražių programų kuris nudžiugins visus, ir podraug gal savo giliuki išmeginsi.

Kviečia nuoširdžiai visus

Klebonas ir Komitetas.

NESLEPK SAVO SUTAUPYMU

Nam, kadangi yra baisu patyoti juos, jei yra sunkiai uždirbti per ilgą laiką. Namai nėra vieta laikymui sutaupyti pinigų kadangi lengvai juos gali ugnis sunaikinti arba vagis pavogti.

Bankas Yra Vienatine Vieta

dejamui taupymo, vienok reikia temyti ant to, kad Tavo sunkiai uždirbtas skaitikas, būtų padėtas tvirtam ir tikram banke, kuri yra patikima.

Peoples Stock Yards State Bank

Didžiausias Bankas po kontrole Illinois Valstijos šalimiesty, su turimi pervirš 12 milijonų dolerių, yra tikiausi vieta sudejimui Tavo sutaupyti pinigų, del to kad mūsų bankoje deda pinigus VALDŽIA SUVIENYTŲ VALSTIJŲ ir MIESTAS CHICAGO, taipgi tukstančiai vertelę ir darbininkų.

Neatidėliok, bet pradėk deti savo sutaupintus pinigus kuogrečiausiai — šiandien. Mckame 3 nuoš. metams sudetiems taupinimui. Galite pradėti su vienu dolieriu.

PEOPLES STOCK YARDS STATE BANK

ASHLAND AVENUE, KAMPAS 47-tos GATVĖS

DIDŽIAUSIAS, SENIAUSIAS IR TRIRČIAUSIAS VALSTIJINIS BANKAS VAKARUOS NUO GYVULIŲ SKEROVKLŲ.

Skaitykite ir Platinkite "DRAUGA".